

Orteliuslaan 1041
3528 BE Utrecht
Tel. 030-307 7500

www.watersportverbond.nl

De Voorzitter van de Vaste Kamer Commissie
voor Infrastructuur en Waterstaat
Cie.iw@tweedekamer.nl

Datum: 9 september 2020,

Briefnummer: U47210-050/20
Contactpersoon: Willem Dekker (wadek@planet.nl)
Onderwerp: Noordzee Akkoord

Geachte mevrouw Mulder,

Op 19 juni 2020 is door de Minister van IenW het Noordzee Akkoord aangeboden aan de Tweede Kamer. Uit de notulen van de plenaire behandeling in de Tweede Kamer op 2 juli blijkt dat U voorstelt om na het reces nog een uitgebreid debat te hebben over dit Noordzee Akkoord. In voorbereiding op dit debat vragen wij aan u en de leden van uw commissie aandacht voor het volgende:

Het Noordzee Akkoord is tot stand gekomen met en op initiatief van een aantal NGO's uit de sectoren Energie, Voedselvoorziening en Natuur. Enkele resultaten van het overleg en de uitwerking in het Noordzee Akkoord hebben echter verstrekkende gevolgen voor andere belanghebbenden op de Noordzee. Ondanks het hebben van herhaalde contacten binnen de diverse overleg fora, waarbij wij onze zienswijze hebben toegelicht, moeten we helaas constateren dat hier niets mee gedaan is. Omdat slechts een beperkte groep stakeholders op de Noordzee heeft geparticipeerd bij het uitwerken van het Noordzee Akkoord zijn er voorstellen opgenomen die in onze ogen een negatief effect zullen hebben op de scheepvaart veiligheid. Aangezien deze voorstellen op dit moment verder worden uitgewerkt in werkgroepen en er geen maatschappelijke consultatie/ inspraak mogelijk is rest ons geen andere weg dan onze zienswijze en bezwaren op deze wijze kenbaar te maken.

1. achtergrond:

De huidige operationele Nederlandse Windparken zijn gebouwd met als uitgangspunt dat er geen doorvaart is toegestaan. Vanuit de Waterrecreatiesector is in het afgelopen decennium aangedrongen op het mogelijk maken van doorvaart voor de recreatievaart en kleine scheepvaart. Een belangrijke motivatie is dat met de uitrol van de vele windparken op de Noordzee, waarbij locaties gekozen worden die tussen de scheepvaartroutes ingeklemd zitten, er op zee weinig ruimte overblijft anders dan parallel aan die scheepvaartroutes in de zogenaamde veiligheidszones. In deze zone zal naar verwachting een concentratie van vissersschepen en kleine handelsvaart optreden. Doorvaart biedt de mogelijkheid uit de weg te blijven van dergelijke concentraties en draagt daarmee bij aan de veilige vaart.

Bij het voorleggen van de plannen voor de huidige tranche windturbine parken is gebruik gemaakt van de geboden inspraakmogelijkheden en is, mede op basis van de door ons ingebrachte expertise, opgenomen dat bij de ontwikkeling van de parken Borssele, Hollandse Kust Zuid (HKZ) en Hollandse Kust Noord (HKN) rekening gehouden wordt met doorvaart van schepen, initieel tot 24 meter.

In goede samenwerking met Rijkswaterstaat Zee en Delta en de Nederlandse Kustwacht is regelgeving opgesteld voor doorvaart van windparken en is na langdurig overleg met andere betrokken partijen besloten om een pilot op te starten met de huidige windparken bij IJmuiden. Deze pilot loopt vanaf 1 mei 2018.

Orteliuslaan 1041
3528 BE Utrecht
Tel. 030-307 7500

www.watersportverbond.nl

2. huidige situatie:

In de kavelbesluiten voor de windturbine parken Borssele, Hollandse Kust Zuid en Hollandse Kust Noord wordt rekening gehouden met doorvaart. Na het uitvoeren van een risico analyse door het MARIN is bij voorbeeld voor Borssele opgenomen:

Mede gelet op het voorgaande en de directe en indirecte gevolgen van aanvaringen en aandrijvingen met turbines, de beperkte effecten van recreatievaart en kleine vissersschepen tot 24 meter binnen een windpark, het toestaan van schepen tot 45 meter in de corridor en het huidige en toekomstige beleid voor meervoudig ruimtegebruik zijn de gevolgen op de scheepvaartveiligheid aanvaardbaar.

De evaluatie van de gehouden pilot met doorvaart voor schepen tot 24 meter lengte in de bestaande drie windparken voor de kust van IJmuiden is begin dit jaar door de ingestelde klankbordgroep aangeboden aan het IDON, met als conclusie onder andere dat:

Naar aanleiding van deze uitkomsten constateert de klankbordgroep dat er op basis van de monitoring een goed beeld is ontstaan van de ontwikkelingen in de doorvaartpraktijk en de mate waarin de regels die van kracht zijn worden nageleefd

en:

Op basis van de monitoringsresultaten ziet de klankbordgroep op dit moment geen aanleiding om de bestaande beleidsregels voor doorvaart en medegebruik in bestaande windparken aan te passen. De klankbordgroep beveelt aan de inzichten en ervaringen uit de monitoring en handhaving van doorvaart in de bestaande windparken mee te nemen in de beleidsontwikkeling voor doorvaart in nieuwe windparken.

Gebaseerd op deze ontwikkelingen, waar de waterrecreatiesector ten volle bij is betrokken, is de verwachting dat doorvaart van windturbine parken voor schepen tot 24 meter wordt toegestaan met uitzondering van de Gemini windparken ten Noorden van de Wadden eilanden.

Hierbij kan aangetekend worden dat dit beleid aansluit bij regelgeving van andere Noordzee landen als het VK, Denemarken en Duitsland. Alleen België heeft haar windparken volledig afgesloten.

3. het Noordzee Akkoord

Bij de uitwerking van het Noordzee Akkoord in samenwerking met een beperkt aantal maatschappelijke organisaties ligt de nadruk op de mede-gebruiksmogelijkheden van de ruimte in de windparken. De focus ligt daarbij op de driehoek : energievoorziening – voedsel – natuur en er wordt geen enkele relatie gelegd met scheepvaart en scheepvaart veiligheid.

Wij hebben ons nimmer uitgesproken tegen windenergie op zee, wel tegen het afsluiten van windturbine parken. Onze belangrijkste overweging daarbij is veiligheid. Recreatievaart op zee vereist evenzeer als commerciële vaart goed zeemanschap. Recreatievaart op zee wordt bedreven als sport en als intensieve natuurbeleving en kent een geschiedenis die teruggaat tot de 19^e eeuw.

Het Noordzee Akkoord stuurt aan op het zoveel mogelijk reserveren van de ruimte binnen de windparken voor toekomstig medegebruik. Er wordt een universele claim op alle ruimte gelegd voor medegebruik en voor doorvaart wordt een oplossing gevonden door het instellen van "logische passages" en/of "corridors" zonder dat hier enige mate van overleg bij plaats vindt.

Tijdens de door BZK georganiseerde expertsessie 's wordt duidelijk dat het beleid gestalte krijgt met de invoering van zogenaamde "gebiedspaspoorten" waarin ten aanzien van doorvaart het volgende gesteld wordt:

Orteliuslaan 1041
3528 BE Utrecht
Tel. 030-307 7500

www.watersportverbond.nl

- Generiek beleid
- Doorvaart via logische passages
- Maximum lengte bij doorvaart mogelijk tot 46 meter
- Doorvaart toestaan bij nacht en bij slecht weer
- Ligging – oriëntatie – breedte van passages nader te bepalen.

4. onze zienswijze

Bij de gehouden expertsessies is tot op heden geen enkele nautische kaart getoond waarop de voornemens ten aanzien van passende passages inzichtelijk gemaakt werden. Het is puur giswerk wat men voor ogen heeft. Wel werd aangegeven dat men hierbij de onderhoudsruimte van bestaande pijpleidingen en kabels voor ogen heeft omdat je daar immers geen windturbines op kunt bouwen.

Na vele jaren van gerichte inspraak en constructief overleg om doorvaart windturbineparken mogelijk te maken wordt nu in een expertsessie dit alles met een pennenstreek te niet gedaan. In onze ogen is dit het teniet doen van bestaand beleid.

Doorvaart mogelijkheden windturbineparken zijn niet geholpen met het inrichten van een enkele corridor of 'passende' passage. Kleine schepen op zee kiezen hun meest optimale koers op basis van windrichting, stroomrichting, golfslag en omgevingsfactoren als andere scheepvaart in en rond het park. Veilige doorvaart mogelijkheden in windparken zijn derhalve gebaat bij een breed scala aan mogelijke koersen. Het inrichten van een passage is hoe dan ook een forse beperking van de veilige doorvaart.

Te verwachten consequentie is dat de recreatievaart gedwongen wordt buiten de windturbineparken te blijven. Onze inschatting is dat dit een onveiliger situatie geeft, waarvan de consequenties dienen te worden meegenomen. Een specifieke risicoanalyse van het MARIN zou dit nader kunnen concretiseren.

Een universele claim op alle beschikbare ruimte binnen de Nederlandse windparken voor Energie, Voedselvoorziening en Natuur is naar onze mening nergens op gebaseerd. Natuur en zeegaande recreatievaart kunnen bij voorbeeld prima samengaan. Daarnaast hoeft niet alle mede gebruik doorvaart belemmerend te zijn.

5. vervolg

Bij de uit het Noordzee Akkoord voorgestelde "Governance" voor het permanente Noordzee Overleg worden nu naast de voornoemde sectoren eveneens deelnemers uit de sector Zeevaart uitgenodigd. Verwacht wordt dat hiermee een betere balans in de te maken afwegingen voor het integraal beheer van de Noordzee bereikt wordt.

Daarbij is het in onze ogen essentieel dat de uitgangspunten die zijn opgenomen voor het gebiedspaspoort van tafel gaan. Een gebiedspaspoort moet het resultaat zijn van een logische verzameling activiteiten, die recht doen aan de locatie van het windpark en de bestaande gebruikers van de Noordzee.

Orteliuslaan 1041
3528 BE Utrecht
Tel. 030-307 7500

www.watersportverbond.nl

De nu gekozen universele afsluiting van alle windparken m.u.v. passende passages is in onze ogen een claim die niet valt te rechtvaardigen en als consequentie heeft dat de veiligheid voor de zeegaande recreatie vaartuigen negatief wordt beïnvloed.

Uiteraard zijn wij gaarne bereid tot verdere toelichting.

Met vriendelijke groet,



Arno van Gerven

Directeur Watersportverbond mede namens Nederlandse Vereniging van Toerzeilers en de Vereniging voor de beroepschartervaart BBZ